

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергєєнко О.М.

01 вересня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
ВИБІРКОВОГО ЦИКЛУ
НАРОДОЗНАВСТВО**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
Спеціальність	В 5 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво естради» «Звукорежисура» «Спів (академічний, народний)» «Інструментальне виконавство за видами»
Статус дисципліни	За вибором

2025 рік

Робоча програма освітнього компоненту «НАРОДОЗНАВСТВО» для здобувачів вищої освіти галузі знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки», спеціальності В5 «Музичне мистецтво», освітньо-професійної програми «Бакалавр музичного мистецтва»

Розробник: Литвинчук Г. Є. - викладач-методист, вищої кваліфікаційної категорії.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Мистецтво співу»
Протокол №1 від 27 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри _____ **Кочерга А.І.**

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Музичне мистецтво естради»
Протокол № 1 від 30 серпня 2025 р.

Завідувачка кафедрою _____ **Ж.Л. Карпенко-Боднарук**

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Інструментальне виконавство» (за видами)
Протокол № 1 від 01 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ **Ясько О.А.**

1. Опис освітнього компоненту для ступеня освіти «Бакалавр»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки: 1-й	
Загальна кількість годин – 90;		
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год.	2-й	2-й
	Лекції:	
	22	4
	Практичні	
	10	4
Вид підсумкового контролю: диференційований залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: тестування	Самостійна робота:	
	58	82

Мета та завдання освітнього компоненту

В українському народознавстві приховані практично невичерпні і надзвичайно цінні пласти національної культури, оволодіння якими допоможе глибше пізнати рідну історію, культуру. Продумане використання народознавства в навчальному процесі середньої та вищої освіти є вагомим чинником підвищення ефективності втілення завдання національної освіти.

Народознавство спрямоване на дослідження національної культури, порівняльний аналіз культур, міжкультурне спілкування, виявлення загального та специфічного, постійного та змінного в національній культурі.

Мета - викладання освітнього компоненту «Народознавство» - досягти розуміння єдності національної культури в її неперервному діалектичному розвитку та взаємодії всіх елементів її внутрішніх закономірностей і вироблення методик їх застосування в різних сферах життєдіяльності з метою прогресивного розвитку людства. Вивчення етнографічних особливостей, відмінностей окремих форм обрядовості, елементів традиційного українського одягу різних етнічних груп населення України, звичаїв, обрядів та свят річного календарного циклу (землеробні, язичницькі та християнські традиції), того духовного потенціалу, на якому виховуються покоління.

Завдання:

- ознайомлення з етнографією (культура й побут українців);
- ознайомлення з походженням наших етнічних та географічних назв;

- ознайомлення з історією нашої мови, діалектів;
- ознайомлення з історією вірувань, що існували на нашій землі;
- ознайомлення з духовною культурою, історією звичаїв, обрядів, піснеспівів, свят, виміру часу; матеріальною культурою;
- ознайомлення з витвореною у віках добротворчою мораллю тощо;
- засвоєння теоретичного матеріалу, щоб сформувавши практичні навички – розробити сценарій, відтворити ту чи іншу форму обрядовості;
- набуття методичних навичок організації та проведення свят, обрядів;
- закріплення практичних навичок роботи у проведенні масових заходів;
- спрямувати здобувачів вищої освіти на самостійне поглиблене вивчення навчального матеріалу через наукову та методичну літературу.

У результаті вивчення курсу «Народознавство» здобувачі освіти повинні:

Знати

- Етнографічні особливості і етнічний склад населення України
- Історичні передумови ормування аграрного, язичницького, церковного календарів
- Спадщину попередніх культурних епох
- Свята та обряди річного циклу за народним календарем
- Родинно-побутову обрядовість
- Методику проведення та організації свят, обрядів, ритуалів

Вміти

- Аналізувати зв'язок традиційного та сучасного в сфері народної культури
- Співставляти різні етнографічні регіональні особливості та використовувати їх в практичній діяльності
- Обґрунтовувати власну точку зору з позицій традиції, спадщини, моралі
- Організовувати та проводити народні свята та обряди
- Спрямовувати свою діяльність на збереження, відродження та популяризацію народних звичаїв та традиції українського народу.

Очікувані результати навчання

Відповідно до освітніх програми «Спів (академічний, народний»); «Музичне мистецтво естради», «Звукорежисура», «Інструментальне виконавство за видами» вивчення освітнього компоненту «Народознавство» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких **програмних результатів навчання (ПРН):**

Шифр	Результати навчання
ПРН 5	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору створювати його художню інтерпретацію. / Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію та сценарій аудіального відтворення
ПРН 15	Демонструвати музично-теоретичні культурно-історичні знання з

	музичного мистецтва.

Відповідно до освітньої програми, вивчення освітнього компоненту «Народознавство» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей

загальні компетенції (ЗК), спеціальні компетентності (СК):

Загальні та спеціальні компетентності, що формують результати навчання у процесі вивчення освітнього компоненту

Шифр	Компетентності	Дескриптори НРК				Результати навчання
		Знання Зн1 Концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень	Уміння Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Комунікація К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Автономія та відповідальність АВ1 Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах АВ2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб АВ3 Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності	
	Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, звукорежисури, музичного оформлення та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.				ПРН 5, ПРН 15
Загальні компетентності ЗК						
ЗК 1.	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.	Зн1	Ум1	К1	АВ3	ПРН 15
ЗК 2.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 5, ПРН 15
ЗК 3.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 5, ПРН 15
ЗК 5.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 5, ПРН 15

	джерел.					
ЗК 8.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 5, ПРН 15
ЗК 14.	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ3	ПРН 15
ЗК 17.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 5, ПРН 15
Спеціальні компетентності (СК)						
СК 2.	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 5, ПРН 15
СК 12.	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 5, ПРН 15
СК 13.	Здатність використовувати широкий спектр	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 5, ПРН 15

	міждисциплінарних зв'язків.					
Спеціальні компетентності (СК) для ОП «Звукорежисура»						
СК 2.	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 5, ПРН 15
СК 12.	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 5, ПРН 15
СК 13.	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 5, ПРН 15

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання освітнього компоненту є: 3

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу під час проведення індивідуальних занять.

Підсумковий (семестровий) контроль – це період підведення підсумків навчальної роботи здобувачів освіти протягом семестру.

Кожний блок змістових модулів має бути обов'язково оцінений. Здобувач освіти повинен позитивно скласти модульний (проміжний) контроль.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння здобувачів освіти орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Поточний контроль.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів освіти. Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення освітнього компоненту з метою виявлення ступеня розуміння здобувачем освіти засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується викладачем – для коригування методів і засобів навчання. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується здобувачем – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться з метою діагностики рівня засвоєння матеріалу під час аудиторних занять.

Модульний контроль – є складовою поточного контролю і здійснюється у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольного завдання. Проведення модульного контролю знань є обов'язковим контролем якості засвоєння здобувачем освіти теоретичного матеріалу модуля – проводиться з метою систематизації знань. Кожний такий модуль включає бали за поточну роботу на аудиторних заняттях та виконання самостійної роботи.

Модульний контроль має на меті оцінити рівень цілісного бачення здобувачем освіти проблематики завершеної частини освітнього компоненту, сконцентрованої в навчальному модулі та вміння орієнтуватися в теоретичних і практичних питаннях, які визначають зміст даної частини курсу.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння здобувачів освіти орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з освітнього компоненту є:

- експрес-опитування;
- презентації виконаних результатів та досліджень;
- есе, доповідь;
- практична робота;
- стандартизовані тести

Форми контролю результатів навчання

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення аудиторних занять і оцінюється сумою набраних балів. При виставленні балів за поточний контроль оцінці підлягають:

- рівень теоретичних знань;
- рівень знань на семінарських заняттях;
- опрацювання навчального матеріалу з освітнього компоненту, передбачений для самостійного засвоєння;
- індивідуальні завдання

Оцінювання поточної діяльності проводиться на кожному занятті при засвоєнні кожної теми змістовного модуля. За поточну навчальну діяльність здобувачам вищої освіти виставляються бали за всі види діяльності, які в кінці вивчення змістового модуля підсумовуються.

Контроль засвоєння змістового модуля проводиться на останніх практичних заняттях вивчення тем.

До контролю модуля допускаються лише ті здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт, передбачених навчальною програмою (відпрацьовані пропущені заняття тощо).

Форми підсумкового контролю знань здобувачів освіти:

Диференційований залік – 2 семестр

Перелік завдань модульного контролю, критерії їх оцінювання, порядок і час проведення (перескладання/відпрацювання) даного виду контролю визначаються кафедрою, включаються до робочої програми освітнього компоненту й доводяться до відома здобувачів освіти на початку семестру. Графік проведення модульного контролю протягом перших двох тижнів семестру за підписом завідувача кафедри

Здобувач вищої освіти який за результатами модульного контролю отримав незадовільну оцінку зобов'язаний перескласти відповідний модуль до початку наступного модульного контролю.

Результати модульного контролю знань фіксується в індивідуальному плані

здобувача вищої освіти.

Диференційований залік – здобувач вищої освіти вважається допущеним до семестрового диференційованого заліку, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом, та отримав позитивні бали за кожний змістовий модуль. Теоретичний контроль знань під час проведення диференційованого заліку може проводитись у вигляді відповідей на питання білетів та додаткових питань з тем відповідного модуля, а також усного вибіркового опитування з питань тем самостійної роботи.

Розподіл балів аудиторна робота, самостійна робота

МОДУЛЬ 1									
Змістовий модуль 1 Т1, Т2, Т3	СР	Змістовий модуль 2 Т4, Т5	СР	Змістовий модуль 3 Т6, Т7	СР	Змістовий модуль 4 Т8, Т9, Т10, Т11, Т12	СР	МК	всього
15	5	10	5	10	5	25	5	20	100

Оцінювання видів робіт

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Робота під час аудиторних занять	4	20
Усне опитування тем програми	2	10
Фронтальне опитування	1	5
Есе	1	5
Доповідь	1	5
Самостійна робота	4	20
Практична робота	3	15
Диференційований залік - тестування	1	20
	17	100

Контроль самостійної роботи. Зміст самостійної роботи над конкретною навчальною дисципліною визначається робочою навчальною програмою дисципліни та методичними рекомендаціями викладача.

Завдання цього виду контролю спрямовані на:

- розвиток пізнавальних здібностей та творчої ініціативи студентів;
- виховання самостійності, відповідальності та організованості;
- формування самостійного мислення, здібностей до саморозвитку, самоудосконалення та самореалізації;
- опанування студентами елементів методики наукових досліджень.

Основними формами контролю самостійної роботи є:

- виконання науково-дослідних завдань;

Система бальних оцінок за темами вивчення змістового модулю оцінюється за шкалою *від 1 до 5 балів*. Кількість балів за роботу за практичним матеріалом, під час виконання самостійної та індивідуальної навчальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг виконання завдання та демонстрація знань під час опитування;
- підготовка доповідей;
- робота на семінарських заняттях;
- виконання завдань самостійної роботи.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Усний виступ есе, доповідь, тестування	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

Оцінювання практичної роботи

Критерії оцінювання	бали семінарське заняття
Студент повністю оволодів теоретичним і практичним матеріалом освітнього компоненту. Робить власні висновки, аналізує вивчений матеріал, самостійно оцінює явища, факти, виявляючи при цьому особисту позицію. Використовує додаткову літературу, періодику.	5
Студент володіє вивченим матеріалом на достатньому рівні. Аналізує матеріал, наводить власні приклади, але не завжди впевнено і точно. Самостійно готує практичні завдання, але має потребу в консультації викладача.	4
Студент засвоїв менше половини навчального матеріалу, але виявляє знання і розуміння основних питань теми і здатен поверхово аналізувати вивчений матеріал та відтворювати практичні завдання з помилками. Плутається в термінології.	3
Студент не засвоїв навчальний матеріал. Не усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.	2
Студент не засвоїв навчальний матеріал. Не усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.	1

Система нарахування додаткових балів

Додатково можуть отримати протягом семестру до 10 балів:

- За активну участь у науковій діяльності: виступи на наукових конференціях, готують наукові доповіді, беруть участь в їх обговоренні). Дана робота підтверджується сертифікатом, довідкою, виданими тезами, тощо
- За організацію навчальної діяльності у неформальній освіті (участь у вебінарах, курсах професійної підготовки, тренінгах, що має підтверджуючий матеріал).
- За бажанням здобувач освіти може отримати від викладача додаткове індивідуальне завдання для покращення рейтингового балу за модуль. До індивідуального завдання викладач може запропонувати тему з питань: розширення теоретичних базових знань з освітнього компоненту, самостійного аналізу підходів до розв'язання професійних питань, пов'язаних із знаннями з історії, педагогіки, мистецтвознавства, аналізу виконавського та концертного репертуару, комплексного вирішення конкретного фахового завдання, тощо.

Для оцінювання індивідуального завдання для здобувача, викладач повідомляє та/або пропонує тему завдання, встановлює терміни для виконання, роз'яснює систему оцінювання виконання такого завдання.

Здобувач самостійно опрацьовує завдання за усіма етапами роботи та в установлені терміни повинен здати завдання.

Оцінювання індивідуального завдання

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати презентацію, аналізувати факти, робити висновки.
9	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати презентацію, аналізує факти із незначними помилками, робити висновки.
8	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати презентацію, аналізує факти із незначними помилками, у висновках є не точності.
7	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти висловлює власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми із помилками, намагається самостійно та аргументовано викладати презентацію, але при цьому робить помилки, аналізує факти із незначними помилками, у висновках не притримується логічної послідовності
6	Завдання виконано із запізненням щодо установлених термінів. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до міркувань із заданої проблеми, допускає значні помилки, намагається аргументовано викласти матеріал, але при цьому робить грубі помилки, аналізує факти із суттєвими помилками, у висновках не притримується логічної послідовності.
5	Завдання виконано із запізненням щодо установлених термінів. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до міркувань із заданої проблеми, допускає значні помилки, робота зроблена не самостійно, аналізує факти із суттєвими помилками, у висновках не притримується логічної послідовності.
4	Завдання виконано із запізненням щодо установлених термінів. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до міркувань із заданої проблеми, допускає значні помилки, робота зроблена не самостійно, не може проаналізувати викладений матеріал, у встановлених фактах робить помилки, у висновках не притримується логічної послідовності.
3	Завдання виконано не вчасно. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до заданої проблеми, допускає грубі помилки, робота зроблена не самостійно, не може проаналізувати викладений матеріал, у встановлених фактах робить суттєві помилки, не може викласти висновки заданої проблеми.
2	Завдання виконано не вчасно. Здобувач вищої освіти складно висловити власне ставлення до заданої проблеми, допускає грубі помилки, робота зроблена не самостійно, не може проаналізувати матеріал, не може викласти факти за темою, плутає термінологію не може викласти висновки заданої проблеми.
1	Завдання виконано не вчасно. Здобувач вищої освіти не може викласти власне ставлення до заданої проблеми, робота зроблена не самостійно, викладений

матеріал має грубі, суттєві помилки, не може навести приклади за темою роботи, плутає термінологію висновки заданої проблеми відсутні.

В разі якщо при врахуванні додаткових балів сума балів за модуль (семестр) буде перевищувати 100 балів, результати успішності буде дорівнювати 100.

Оцінювання завдання самостійної роботи.

Контроль самостійної роботи. Засоби контролю самостійної роботи та методика його проведення обираються викладачем освітнього компоненту. Контроль самостійної роботи має відповідати вимогам об'єктивності, оперативності та систематичності, рівнем засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу, вміння використовувати теоретичні знання в практичній діяльності, також включає в себе самоконтроль з боку здобувача освіти.

Завдання цього виду контролю спрямовані на:

- розвиток пізнавальних здібностей та творчої ініціативи здобувачів освіти
- виховання самостійності, відповідальності та організованості
- формування самостійного мислення, здібностей до саморозвитку, самоудосконалення та самореалізації
- опанування здобувачем освіти елементів методики наукових досліджень
- підготовка до семінарських занять

Підсумкова кількість балів, набрана здобувачем освіти за виконання чотирьох завдань самостійної роботи, також є однією із складових поточної успішності здобувачів освіти з освітнього компоненту.

Здобувач освіти може набрати **максимум 20 балів** за виконання усіх видів самостійної роботи під час вивчення того чи іншого модуля. Кожне завдання самостійної роботи оцінюється за шкалою **від 1 до 5 балів**.

Основними формами контролю самостійної роботи є:

- виконання науково-дослідних завдань
- рефлексивний контроль
- індивідуальні співбесіди
- колоквиум

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
5	Оцінюється робота здобувача освіти, який в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко опрацьовує теоретичний матеріал вільно володіє термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки. В повному об'ємі оволодів завданням. У підготовці до самостійної роботи вивчає методичну та

4	Оцінюється робота здобувача освіти, який достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, опрацьовує теоретичний матеріал, володіє термінологією, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки. В повному об'ємі оволодів завданням змістового модуля.
3	Оцінюється робота здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки
2	Оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово, без аргументації та обґрунтування викладає окремі питання, не розкриває зміст завдань.
1	Завдання практично не виконане, здійснені лише окремі необхідні дії, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення.

Оцінювання есе:

Оцінюється актуальність, сучасність тематики есе. Визначається новизна, тобто що нового, раніше невідомого, укладачі привнесли у досліджувану тему.

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
5	Повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження
4	Робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження
3	Робота не повна, є суттєві неточності, пов'язані з використанням методології дослідження
2	Робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків
1	Короткий поверхневий виклад матеріалу

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Диференційований залік

Здобувач освіти допускається до модульного контролю знань у вигляді диференційованого заліку, якщо за поточний контроль **мінімальна кількість балів становить 17 балів, максимальна кількість балів – 80 балів**

Оцінювання диференційованого заліку відбувається **за 20-бальною шкалою**.

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку **за 100-бальною шкалою**, яка розраховується як середньо зважене оцінок: за змістові модулі, самостійну роботу та диференційований залік.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю Семестровий диференційований залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- усне та/або письмове опитування;
- тестування.

Критерії семестрового оцінювання знань здобувачів вищої освіти диференційований залік Шкала оцінювання

Критерії оцінювання	бали модульного контролю знань диф.залік
відмінно повністю розкрито зміст матеріалу, продемонстровано здатність диференціювати найважливіші поняття з освітнього компоненту, аналізувати теоретичний матеріал. Питання тестового контролю розкрито логічно та послідовно. Фактичні помилки відсутні. Здобувач вищої освіти набрав відповідну кількість балів (91% – 100%), вчасно і ґрунтовно виконав усі завдання.	15 – 20
дуже добре розкрито зміст питань під час заліку або іспиту, продемонстровано здатність диференціювати найважливіші поняття з освітнього компоненту, яка вивчається. Питання тестового контролю розкрито логічно та послідовно. Здобувач вищої освіти набрав відповідну кількість балів (81% – 90%), повністю володіє теоретичним матеріалом, вчасно виконав усі завдання з 1-2 помилками.	12 – 14
добре виконано більше, ніж 60% завдань. Виклад теоретичного матеріалу недостатньо логічний та послідовний. Фактичні помилки – 3–4, здобувач вищої освіти набрав відповідну кількість балів (71% – 80%), тестові завдання під час підсумкового контролю виконано майже повністю.	8 – 11
задовільно виконано 50% обсягу завдань, здобувач вищої освіти недосконало диференціює теоретичний матеріал. Аналіз питань практично відсутній. Фактичні помилки – більше 4. Здобувач вищої освіти набрав відповідну кількість балів (61% – 70%) з екзаменаційних питань, не повністю виконав завдання на заліку або іспиту.	5 – 7
достатньо виконано менше, ніж 40% завдань за обсягом, здобувач вищої освіти погано диференціює теоретичний матеріал. Аналіз питань відсутній. Фактичні помилки – більше 6. Здобувач вищої освіти набрав відповідну кількість балів (51% – 60%) з питань освітнього компоненту, не виконав декілька з пропонованих тестових завдань.	2 – 4
не задовільно виконано 20% завдань заліку або іспиту, здобувач вищої освіти не	1

здатний диференціювати теоретичний матеріал. Аналіз питань відсутній. Здобувач вищої освіти набрав відповідну кількість балів (25% – 50%). Фактичні помилки – 10 і більше, не виконав завдання на екзамені або заліку. Рекомендовано повторне вивчення матеріалу, з наступним перескладанням екзамену або заліку.	

Модуль вважається складеним, якщо здобувач вищої освіти набрав **від 60 до 100 балів**.

Загальний рейтинг з модуля (освітнього компоненту) **не перевищує 100 балів**.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на індивідуальних заняттях та на підсумковому модульному контролі знань, свідчить про ступінь оволодіння ним програмою освітнього компоненту. Протягом вивчення модулю здобувачі вищої освіти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводиться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ECTS. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння освітнього компоненту.

Сума балів(R)	Шкала ECTS	Національна 5-ти бальна шкала	Визначення
90-100	A	5	відмінно
82-89	B	4	дуже добре
74-81	C		добре
64-73	D	3	задовільно
60-63	E		достатньо
35-59	FX	2	не задовільно з можливістю повторного перескладання
0-34	F		не задовільно з обов'язковим повторним вивченням

Відвідування є важливим компонентом курсу з огляду на складність дисципліни, яка вивчається на 1 курсі, коли студент ще не вповні володіє всім обсягом потрібної його контекстної інформації. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою. За умови дистанційного навчання важлива присутність студента під час онлайн-зустрічей у Google-Meet in Google Classroom, освітньої платформи Google Workspace for education.

Запізнення є не припустимими.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання роботи здобувачів вищої освіти можлива протягом тижня після

отримання оцінки на основі заяви у письмовій формі.

Програма освітнього компоненту МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Етнографічне районування України. Основні поняття освітнього компоненту.

Тема 1. Предмет і завдання курсу. Сучасне етнографічне районування. Спостереження і опис звичаїв, побуту, світогляду народу - це основний метод етнографії. Крім того, вона широко використовує писемні джерела, речові пам'ятки, дані археології, антропології, географії, фольклористики, мовознавства. Найбільше архаїчних рис культури, побуту, мови і виразних слідів давніх племінних прикмет зберегли північні й західні території України - Полісся і Карпати, які з повним правом можна вважати заповідником української етнографії. Багатогранність і різноманітність традиційної української культури дивує світ своєю самотутністю. Етнографічне районування - це поділ території на локальні культурно-побутові групи населення, які мають спільні риси мовного, звичаєвого, господарського характеру, зумовлені природним середовищем та історичним розвитком кожної групи, а також етнокультурними взаємозв'язками з сусідніми народами.

Тема 2. Поняття «традиції», «звичаї», «обряд», «ритуал», «церемонія», «свято» символ і сутність обрядовості. Історія формування українського календаря, свята сонячного кола.

Традиція з латинської мови «traditio» перекладається як «передача». У деяких словниках традиції визначаються як елементи соціальної та культурної спадщини, що передаються від покоління до покоління і зберігаються у певних суспільствах та соціальних групах на протязі тривалого часу.

Звичаї народу — це ті прикмети, по яких розпізнається народ не тільки в сучасному, а і в його історичному минулому. Народні звичаї охоплюють усі ділянки громадського, родинного і суспільного життя. Звичаї — це ті неписані закони, якими керуються в найменших щоденних і найбільших всенаціональних справах.

Поняття «звичай» та «обряд»: різниця у тлумаченні та місце в житті народу. Ритуал. Обрядовість. Обрядова система давніх українців. Календарно-побутова обрядовість: етапи формування. Астрономічні знання та народний календар. Тиждень — найдавніша календарна одиниця. Зимові, весняні, літні дошлюбного спілкування, весільна та родильна обрядовість. Похоронні та поминальні обряди. Магічність пісні та обряду. Традиційна трудова обрядовість. Українські символи та священні знаки. Символіка рослин і тварин у побуті та звичаях українців. Українські народні звичаї у теперішньому побуті. Сучасна система українських трудових свят і обрядів.

Змістовий модуль 2. Матеріальна культура, як складова духовної спадщини. Сімейно-побутова обрядовість.

Тема 3. Український народний одяг. Регіональні відмінності.

В українському народному костюмі втілилася історична доля народу, його культура і традиції. Національний одяг зберігає в собі особливості різних культурних епох, тому він є одним з найважливіших історичних джерел вивчення культурних особливостей українського народу. Чоловічий костюм. Жіночий костюм. Традиції в костюмах по регіонах України: Київська область, Полтавська область, Східне Закарпаття, Львівська область, Західне Закарпаття, Поділля, Волинська область, Чернігівська область, Буковина.

Різновиди одягу: Повсякденні без малюнків – запаски; Дерги - це три зшиті довгі полотнища, що утворюють собою смугу триметрової тканини в ширину і до трьох чвертей в довжину. Вони охоплювали корпуси жінок ззаду і підв'язувалися поясом. Так як дерги вважалися повсякденним одягом, їх шили з чорних або нефарбованих тканин, без прикрас. Святкове вбрання з великими клітинами - плахти. Аксесуари, як одна з основних особливостей традиційного одягу – прикраси, пояси і головні убори, очіпок, хустина, вінок, кептур та ін.

Тема 4. Рушник. Сорочка, як оберіг. Функції та символіка. Вишитий рушник з давніх-давен був не лише предметом побуту та прикрасою житла, а й сакральним оберегом українців. традицій із виробництвом та використанням рушника. Види вишитих рушників. Вишита сорочка – це спадок роду, спадок кожної окремо взятої родини, що має особисте відчуття «національної ідентичності». Традиційні символічні орнаменти. Традиційні вишивки українського народу. В орнаментах переважали геометричні фігури типу ромбів, розеток, зірок, а також рослини. Технологій з вишивання разом з їх різновидами було багато. Найдавніших видів в народній вишивці було також чимало. Колірна гамма вишивки. Особливості сорочки населення Чернігівського і Полтавського регіонів, Київського регіону і Поділля. Зразки сорочок Західного Поділля, Карпат, північних, центральних регіонів України, регіони, що межували з Бессарабією і Буковиною.

Тема 5. Рід. Сім'я. Народини. Христини. Весілля. Обрядодії пов'язані з дитиною, сім'єю. В обрядовості українців виокремлюють також сімейні свята. Українська сімейна обрядовість охоплює звичаї та обряди, в яких тісно сплелися дії, символи, атрибути, що виникли в різні епохи і мали забезпечити щастя, багатство та благополуччя сім'ї, захистити її членів від злих сил. До традиційної сімейної обрядовості належать обряди, пов'язані з біологічним циклом існування людини: народженням, одруженням, смертю. Відповідно, сімейна обрядовість – пологова, весільна, поховально-поминальна – освячувала перехідні чи етапні моменти в житті громади та окремої людини (вікові ініціації). Ритуали вікових ініціацій належать до великої групи обрядів переходу, метою яких було дати можливість

людині перейти від однієї соціальної чи вікової групи до іншої. В ході ритуалів ініціації поетапно відбувалося відокремлення людини від старого оточення, розрив її з минулим, входження до суспільства й колективу заново, але вже в новому статусі. Поява дитини на світ у родині була дуже важливою, бо бездітна сім'я традиційно вважалася неповноцінною. Пологовій обрядовості українців властиві залишки язичницьких вірувань із системою символів: вода, вогонь, земля, предмети рослинного і тваринного світу, їжа, питво, вироби з металу. До прикладу, в ритуалі перерізання пуповини на сокирі чи ткацькому гребені; ритуалі «зливок» (очищення водою баби-повитухи і породіллі); першій купелі дитини (куди додавали свячене зілля, мед, молоко, корінь диво-силу, монети). Важливу соціалізуючу роль для дитини мають й інші родильні обряди – ім'я наречення (мало магічне значення, пророкувало долю людини), народини (свято прилучення новонародженого до свого роду), хрестини (прилучення новонародженого до церкви), та обряди першого року життя – пострижини (для хлопчиків), перше заплітання кісок (для дівчаток).

Змістовий модуль 3. Звичаї, обряди, свята річного календарного циклу. Свята зимового та весняного календаря.

Тема 6. Особливості святкування зимового календарного циклу. Різдв'яно-новорічні святки. Святвечір. Щедрий вечір. Введення. День великомучениці Катерини . Українські вечорниці. День святого Андрія Первозваного. Калита. День святого Миколая. Свят-вечір. Дідух. Різдвяний солом'яний павук. Колядницька зірка. Колядницька торба. Різдво Христове. Вертеп. Щедрий вечір (свято Меланки). Водіння кози. Меланка. Новий рік за старим стилем (свято Василя)

Тема 7. Свято Водохреща. Свято Стрітення.

Водохреще. Освячена вода - магічні властивості. Традиції на Водохреще. Богоявлення «розколяду», «розщедрування», «розмеланки». Святкові вечорниці. Стрітення. «стрітенська вода», «громична свічка». Культ вогню. Освячена вода. «Стрічань» - звичаї, спостереження.

Тема 8. Колодій. Масляний тиждень. Звичаї обряди. Особливості звичаїв свят, обрядовій весняного календаря. Свято зустрічі весни. Весняний цикл календарних свят спрямовувався на закладання майбутнього врожаю, тому важливими були ритуально-магічні дії, пов'язані із закликанням весни, тепла, птахів, дощу. Обретіння. Явдохи. Теплому Олекси. Благовіщення. Весна – також період пробудження людських почуттів, тому обрядовість спрямовувалася й на розваги молоді, ворожіння, оберегові дії, ритуальні співи веснянок, гаївок, водіння хороводів, обдаровування дівчатами хлопців писанками. Свято зустрічі весни - обряди, жертвоприношення, молитви, пісні-заклинання.

Тема 9. Тижні посту. Великдень. Вознесіння Господнє.

Тижні посту – Торжество Православ'я, Святитель Григорій Палама, Хрестопоклонний тиждень, Іоанна Лествичник, преподобної Марія Єгипетська, Вхід Господній в Єрусалим, Вербна неділя, Страсний тиждень. Свято Великодня припадає на весняне рівнодення та символізує перемогу Світла над Темрявою, Дня над Ніччю, Тепла над Холодом. Великодній обрядовий цикл складається зі: Страсного тижня з Вербною неділею і Чистим четвергом; Великодня (Паски) та Світлого (Великоднього) тижня з Радуницею (шанування предків) і Світлим (Волочильним) понеділком. Вознесіння Господнє. Історія. Як правильно провести Вознесіння Господнє і що не можна робити цього дня. Дата та традиції, прикмети свята. Як святкують Вознесіння Господнє.

Змістовий модуль 4. Свята літнього та осіннього календаря.

Тема 10. Звичаї, свята, обряди літнього календарного циклу. Зелені святки. Трійця. "Зелені святки", "Русалії", "Трійця покійних" або "Семик". Зелені святки - тиждень перед Трійцею. Вираховування дати Семика. Традиції, обряди, прикмети. Заборони у період зелених свят. Обряд «кумлення». Зелені свята: як зародилися, що означають. З історії Трійці. Інші назви. Священне Писання. Легенди. Традиції святкування Дня Святої Трійці. Русальний тиждень. Ідея Трійці – в українському Тризубі.

Тема 11. Свято Купала. Свято Спаса.

Свято Купала. Історія свята. Традиції. Вогнище. Магічна сила залишків купальського багаття. Цілющі трави. Вінки. Папороть. Прикмети. Купало — покровитель кохання та продовження роду та Мара. Спалювання Марени. Назви свята. Боротьба церкви зі святом. Серпень – благодатний місяць, коли українці збирають врожаї на полях, городах і в садах. Не дивно, що в цей період душа прагне свята. Саме на серпень припадають улюблені літні релігійні свята наших предків – три Спаси, кожен із яких має свою історію та особливі традиції. Приказки на Спас. Народні прикмети. Перший Спас – Медовий або, як його ще називають, Маковея – історія, дата, традиції, обряди, повір'я. Другий Спас – Яблучний - Преображення Господнього. Історія, дата, традиції, обряди, повір'я. Третій Спас – Горіховий – історія, дата, традиції, обряди, повір'я.

Тема 12. Особливості звичаїв свят, обрядів осіннього календаря. Друга пречиста. День святого Великомученика Димитрія, або в народі «святого Дмитра» чи просто «Дмитра». Народні прикмети та уявлення. Семенів день. Історія, традиції. Прислів'я і приказки. Народні прикмети. Свято Усікновення (Всічення) Голови святого Пророка Предтечі й Хрестителя Господнього Івана, або, як кажуть у народі, Головосіка. Історія. Традиції. Народні прикмети, вірування. Здвиження

Чесного Хреста - «Здвиження». Легенди, обряди, історія. Свято Покрови Пресвятої Богородиці – народні традиції. Різдво Пресвятої Богородиці, або у народі «Друга Пречиста». Це свято ще називають «осениною» – адже цього дня за народним календарем настає осінь. Свято справжньої радості. Прикмети, обряди, традиції святкування, традиційна їжа. Заготівля «чарівного зілля». Прислів'я і приказки.

Структура освітнього компоненту

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	У тому числі			Усього	У тому числі		
		Семинар	Практичні.	Самостійна робота		Семинар	Практичні.	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 1.								
Змістовий модуль 1. Етнографічне районування України. Основні поняття освітнього компоненту.								
Тема 1. Предмет і завдання курсу. Сучасне етнографічне районування.	6		2	4	6			6
Тема 2. Поняття «традиції», «звичаї», «обряд», «ритуал», «церемонія», «свято» символ і сутність обрядовості. Історія формування українського календаря, свята сонячного кола.	10		4	6	10		1	9
Всього змістовий модуль 1.	16		6	10	16		1	15
Поточний контроль знань								
Змістовий модуль 2. Матеріальна культура, як складова духовної спадщини. Сімейно- побутова обрядовість.								
Тема 3. Український народний одяг. Регіональні відмінності.	6		2	4	6		1	5
Тема 4. Рушник. Сорочка, як оберіг. Функції та символіка.	8		2	6	8			8
Тема 5. Рід. Сім'я. Народина. Христини. Весілля. Обрядодії пов'язані з дитиною, сім'єю.	10	2	2	6	10	2		10
Всього змістовий модуль 2	24	2	6	16	24	2	1	23
Поточний контроль знань								
Змістовий модуль 3. Звичаї, обряди, свята річного календарного циклу. Свята зимового та весняного календаря								
Тема 6. Особливості святкування зимового календарного циклу. Різдв'яно-новорічні святки. Святвечір. Щедрий вечір.	8		4	4	8	1	1	7
Тема 7. Свято Водохреща. Свято Стрітіння.	6		2	4	6			6
Тема 8. Колодій. Масляний тиждень. Звичаї обряди. Особливості звичаїв свят, обрядовій	10		2	6	10		1	9

весняного календаря. Свято зустрічі весни.								
Тема 9. Тижні посту. Великдень. Вознесіння Господнє.	6		2	4	6			6
Всього змістовий модуль 3	30		12	18	30		2	28
Поточний контроль знань.								
Змістовий модуль 4. Свята літнього та осіннього календаря.								
Тема 10. Звичаї, свята, обряди літнього календарного циклу. Зелені святки. Трійця.	8		4	4	8		1	6
Тема 11. Свято Купала. Свято Спаса.	6		2	4	6		1	5
Тема 12. Особливості звичаїв свят, обрядів осіннього календаря. Друга пречиста.	6		2	4	6			6
всього змістовий модуль 4	20		6	14	20		2	17
Модульний контроль знань. Диференційований залік								
Разом модуль 1	90	2	30	58	90	2	6	82

Організація аудиторної роботи

Теми аудиторної роботи	денна форма навчання	заочна форма навчання
Тема 1. Предмет і завдання курсу. Сучасне етнографічне районування.	2	
Тема 2. Поняття «традиції», «звичаї», «обряд», «ритуал», «церемонія», «свято» символ і сутність обрядовості. Історія формування українського календаря, свята сонячного кола.	4	1
Тема 3. Український народний одяг. Регіональні відмінності.	2	1
Тема 4. Рушник. Сорочка, як оберіг. Функції та символіка.	2	
Тема 5. Рід. Сім'я. Народини. Христини. Весілля. Обрядодії пов'язані з дитиною, сім'єю. / Семінарське заняття	2/2	2
Тема 6. Особливості святкування зимового календарного циклу. Різдв'яно-новорічні святки. Святвечір. Щедрий вечір.	4	1
Тема 7. Свято Водохреща. Свято Стрітєння.	2	
Тема 8. Колодій. Масляний тиждень. Звичаї обряди. Особливості звичаїв свят, обрядовий весняного календаря. Свято зустрічі весни.	2	1
Тема 9. Тижні посту. Великдень. Вознесіння Господнє.	2	
Тема 10. Звичаї, свята, обряди літнього календарного циклу. Зелені святки. Трійця.	4	1
Тема 11. Свято Купала. Свято Спаса.	2	1
Тема 12. Особливості звичаїв свят, обрядів осіннього календаря. Друга пречиста.	2	
Разом модуль 1	32	6

Організація самостійної роботи

Теми самостійної роботи	денна форма навчання	заочна форма навчання
Тема 1. Предмет і завдання курсу. Сучасне етнографічне районування.	4	6
Тема 2. Поняття «традиції», «звичаї», «обряд», «ритуал», «церемонія», «свято» символ і сутність обрядовості. Історія формування українського календаря, свята сонячного кола.	6	9
Тема 3. Український народний одяг. Регіональні відмінності.	4	5
Тема 4. Рушник. Сорочка, як оберіг. Функції та символіка.	6	8
Тема 5. Рід. Сім'я. Народини. Христини. Весілля. Обрядодії пов'язані з дитиною, сім'єю. / Семінарське заняття	6	10
Тема 6. Особливості святкування зимового календарного циклу. Різдв'яно-новорічні святки. Святвечір. Щедрий вечір.	4	7
Тема 7. Свято Водохреща. Свято Стрітіння.	4	6
Тема 8. Колодій. Масляний тиждень. Звичаї обряди. Особливості звичаїв свят, обрядовий весняного календаря. Свято зустрічі весни.	6	9
Тема 9. Тижні посту. Великдень. Вознесіння Господнє.	4	6
Тема 10. Звичаї, свята, обряди літнього календарного циклу. Зелені святки. Трійця.	4	6
Тема 11. Свято Купала. Свято Спаса.	4	5
Тема 12. Особливості звичаїв свят, обрядів осіннього календаря. Друга пречиста.	4	6
Разом модуль 1	58	82

Методичні рекомендації до організації самостійної роботи

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу.

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти у форматі освітнього компоненту «**Народознавство**» визначається робочою програмою освітнього компоненту, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота передбачає виконання різних видів завдань (репродуктивних, за зразком, реконструктивно-варіативних, частково-пошукових, навчально-дослідних), спрямованих на отримання, закріплення студентом нових та набутих знань, їх систематизацію й узагальнення; формування практичних вмінь та навичок; контроль готовності студента до аудиторних занять, інших контрольних заходів.

Під час розробки завдань для самостійного опрацювання теоретично-практичного матеріалу з освітнього компоненту «**Народознавство**», пропонуються до

використання наступні форми:

- опрацювання та конспектування першоджерел, робота з літературою;
- пошук та вивчення додаткової літератури;
- аналітична робота;
- опрацювання основ лекційного матеріалу з використанням конспекту лекцій, інтернет ресурсів, довідкової літератури;
- упорядкування інформації за темами лекційних занять;
- підготовка інформацій;
- написання есе, доповідей;
- робота з пошуковими системами Інтернет;
- підготовка доповідей та виступів на студентських наукових конференціях

При організації самостійної роботи студента на засіданнях кафедри передбачається можливість отримання необхідної консультації (години чергування викладача згідно з графіком), що зазначається у переліку тем або окремих питань самостійної роботи. Самостійна робота допоможе активізувати пізнавальну діяльність здобувачів вищої освіти денної форми навчання та надасть допомогу у вивченні даної освітнього компоненту студентам заочної форми навчання.

Питання до диференційованого заліку:

1. Етнографічне районування України. Типологічні риси культурних явищ і зв'язки між етнічними районами
2. Історія формування народного календаря
3. Використання українського народного театру в календарних та родинно-побутових святах
4. Витоки української обрядовості
5. Види та жанри обрядових пісень за календарними циклами. Загальна характеристика свят та обрядів зимового календарного циклу
6. Загальна характеристика свят та обрядів весняного календарного циклу
7. Загальна характеристика свят та обрядів літнього календарного циклу
8. Загальна характеристика свят та обрядів осіннього календарного циклу
9. Вишиті сорочки, рушники як символи-обереги українців
10. Тижні Великого Посту – вербний, страсний. Звичаї. Обряди
11. Символіка хліба. Використання в календарних обрядодійствах та побуті
12. Символіка калини, верби, барвінку, любистку. Використання в святах та обрядах.
13. Українські вечорниці. Їх різновиди
14. Символіка вінка
15. Символіка води, вогню. Взаємозв'язок. Використання в святах, обрядах.

Приклади

16. Миколаївські святки. Звичаї, обрядодії. Персонажі. Народних прогностик
17. «Кусання Калити». Що це означає в річному сонячному колі?
18. Символіка весільних хлібів
19. Символіка образів, Христа, писанки
20. Масляний тиждень. Свято Колодія
21. Обряд засівання. Символіка. Персонажі. Приклади текстів
22. «Багата», «щедра», «голодна» кутя. Характеристики, відмінності
23. Свято Водохрещі. Обряд проводів куті
24. Масляний тиждень. Жіночі та молодіжні колодки. Проводи зими. Звичаї, обр
25. «Вертеп», «Водіння кози», «Меланка», ряджені під час зимових свят. Що символізують?
26. Свято обжинок. Символіка, обрядодії
27. Колядки, щедрівки. Характеристика, відмінності. Приклади
28. Символіка писанок т а крашанок. Ігри, обряди пов'язані з ними
29. Зелені святки. Звичаї, обряди, художні персонажі Зелених свят
30. Свято Великодня. Звичаї, обряди, Великодні ігри
31. Свято зустрічі Весни. Веснянки за жанрами та видами
32. Свято Покрови. Звичаї, прикмети
33. Свято «Весілля Свічки» або Семена Стовпника. Звичаї та обрядодії
34. Структура Купальського свята, символіка
35. Розваги молоді під час Зимових свят
36. Купальські пісні, молодіжні ігри
37. «Прокіп нав'язав сім кіп». З яким важливим періодом в житті селянина пов'язане це прислів'я?
38. Жнива на Україні. Звичаї та обрядодії
39. Що означає «Поливальний понеділок» на Великодніх святах та «Волочильний»?
40. Народні назви весняних місяців. Прикмети. Прислів'я
41. Народні назви літніх місяців. Прикмети. Прислів'я
42. Народні назви зимових місяців. Прикмети. Прислів'я
43. Народні назви осінніх місяців. Прикмети. Прислів'я

Методами навчання є:

- Наочний метод,
- Словесний метод,
- Дискусії,
- Обговорення,
- Проблемно-пошуковий метод,
- Дослідницький метод,
- Пояснювально-ілюстративний метод,
- Репродуктивний метод,

- Дедуктивний метод,
- Аналітичний метод
- Стимулювання здобувачів освіти до аналізу навчального матеріалу та корекції їхніх освітніх пріоритетів.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Обладнання

- комп'ютер
- відеопроєктор Senon
- TV панель Samsung

Інструменти

- Наукова, навчальна та методична література, електронні ресурси
- Друковані та Інтернет-джерела інформації.
- Електронні засоби навчання (у разі проведення занять та видів контролю у дистанційній формі) Moodle, Google Meet

Програмне забезпечення

- Положення про організацію освітнього процесу
- Положення про академічну доброчесність
- Положення про науково-дослідну та творчо-пошукову роботу здобувачів вищої освіти Комунального закладу вищої освіти Київської обласної ради "Академія мистецтв імені Павла Чубинського"
- Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти
- Навчальний план
- Освітня професійна програма
- Силабус
- Робоча навчальна програма.
- Наукова, навчальна та методична література
- Наочність

Література

1. Бондаренко Г. Українська етнокультура в контексті глобалізаційних викликів. К.: ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАН України, 2014. 226 с.
2. Борисенко В.К. Етнокультурні зв'язки українців та поляків Східного Поділля (кінець XIX – початок XX сторіччя). К. : ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАН України, 2014. – 206 с.
3. Борисенко В. К. Сімейна обрядовість українців XX - початку XXI століття. Київ, 2016. 256 с.
4. Буйських Ю. Колись русалки по землі ходили... Жіночі образи української

- міфології. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2018. 320 с
5. Вовковічер Т.М. Вербальні тексти у народній вишивці ХІХ – першої половини ХХ ст.: генезе, семантика, прагматика. К.: НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України», 2019. 173 с.
 6. Воропай О. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис. Том 1., Вид. : Центр навчальної літератури, 2022, 310с.
 7. Галайчук В. Українська міфологія. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. 288 с.
 8. Звонарьова Л.В. український фольклор: історія і сучасність. Українські студії в європейському контексті. 2024. № 8. С. 29-34
 9. Етнографія України : курс лекцій : навч. посібник / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; укладач О. В. Дудник. – Умань : Візаві, 2019. – 148 с.
 10. Ігнатенко І. Етнологія для народу. Свята, традиції, звичай, обряди, прикмети, вірування українців. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. 320 с.
 11. Ігнатенко І. Народна медицина і магія українців. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. 320 с.
 12. Ігнатенко І. Шлюбно-сімейні стосунки. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2017. 240 с.
 13. Кононенко О. Українська міфологія. Духи, персони, обряди. Фоліо., 2023. С. 416
 14. Кононенко О. Українська міфологія. Божества і символи. Фоліо., 2023. С. 512
 15. Кононенко О. Українська міфологія. Зброя, ритуали, обереги. Фоліо., 2023. С. 448
 16. Лемко Г. Народознавство як засіб виховання особистості. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 31, том 3, 2020. С. 294-298
 17. Лозко Г. Українське народознавство. Видання п'яте, доповнене та перероблене. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 304 с.
 18. Народознавчі зошити. Вид. Інституту народознавства НАН України 2019. № 1 (145).
 19. Народознавчі зошити. Вид. Інституту народознавства НАН України 2019. № 6 (150).
 20. Народознавчі зошити. Вид. Інституту народознавства НАН України 2020. № 2 (152).
 21. Народознавчі зошити. Вид. Інституту народознавства НАН України 2019. № 3 (147).
 22. Народознавчі зошити. Вид. Інституту народознавства НАН України 2019. № 4 (148).
 23. Народознавчі зошити. Вид. Інституту народознавства НАН України 2021. № 1 (157).
 24. Народознавчі зошити. Вид. Інституту народознавства НАН України

2021. № 2 (158).
25. Народознавчі зошити. Вид. Інституту народознавства НАН України 2021. № 6 (162).
26. Народознавчі зошити. Вид. Інституту народознавства НАН України 2022. № 1 (163).
27. Народознавчі зошити. Вид. Інституту народознавства НАН України 2022. № 5 (167).
28. Народознавчі зошити. Вид. Інституту народознавства НАН України 2022. № 6 (168).
29. Олійник М. В. Український одяг у системі міської культури Києва (друга половина ХІХ - початок ХХІ століття): монографія. Київ, 2017. - 312 с.
30. Роговська Є.В., Рутецький В.В. Навчально-методичні рекомендації до практичних занять з освітнього компоненту «Народознавство і музичний фольклор України» (спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво): Частина 1. – Житомир: Видавництво ЖДУ, 2020. – 74 с.
31. Піддубний С. В. Українська цивілізація. Ведія., вид. : ФОП Стебеляк., 2017, с.352
32. Скрипник Г.А. ЕТНОЛОГІЯ, етнографія, народознавство [Електронний ресурс] // Енциклопедія історії України: Т. 3: Е-Й / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. - К.: В-во "Наукова думка", 2005. - 672 с.: іл..
33. Стішова Н.С. Українські календарні свята осіннього циклу: монографія. К.: Б.в., 2017. 240 с.
34. Українська етнологія: навч. посіб. / за ред. В.Борисенко. К., 2007. 400 с.
35. Чубинський П. Мудрість віків. Українське народознавство у творчій спадщині Павла Чубинського. Книга 2., Видавництво Центр навчальної літератури, 2019, с.196
36. Тимошкова А.С. Вплив народознавства на формування громадянської компетентності // Педагогіка та психологія: актуальні питання наукових досліджень : [матеріали міжнародної науково-практичної конференції]. – К.: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2013. – С. 41-43
37. Українська фольклористична енциклопедія: у 2 т. Т.1: А – Л / упорядник М.Дмитренко. – Київ, 2018. – 740 с.
38. Українська фольклористична енциклопедія / голов. ред. Г. Скрипник. – Київ, 2019. – 840 с.
39. Український фольклор: критичні матеріали : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти і магістрантів ф-ту філол. та журналістики / МОН України ; Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад.: Наталія Сивачук, Олександр Санівський, Оксана Циганок. — Умань : Візаві, 2023. — 416 с.
40. Ціннісні орієнтири сучасної української школи. 2019. 63 с.

Інтернет джерела

фільмі "Історія свята Покрови Пресвятої Богородиці"

<https://www.youtube.com/watch?v=exG44B6UCjI>

Жнива

https://www.youtube.com/watch?v=n6O7iUcDk2k&embeds_euri=http%3A%2F%2Fwww.spadshina.com%2F&feature=emb_imp_woyt

Свято вільхи

https://www.youtube.com/watch?v=E9vKvZ53JHw&embeds_euri=http%3A%2F%2Fwww.spadshina.com%2F&feature=emb_imp_woyt

Косарський обряд <https://www.youtube.com/watch?v=C6Ri->

[lxM7m4&embeds_euri=http%3A%2F%2Fwww.spadshina.com%2F&feature=emb_imp_woyt](https://www.youtube.com/watch?v=C6Ri-lxM7m4&embeds_euri=http%3A%2F%2Fwww.spadshina.com%2F&feature=emb_imp_woyt)

Зелені свята

https://www.youtube.com/watch?v=BjYoWgOlskk&embeds_euri=http%3A%2F%2Fwww.spadshina.com%2F&feature=emb_imp_woyt

Сонцеворот

https://www.youtube.com/watch?time_continue=4&v=KTJWhjHK4NM&embeds_euri=http%3A%2F%2Fwww.spadshina.com%2F&feature=emb_logo

3 Великоднем!

https://www.youtube.com/watch?v=LKgpI7o8Quc&embeds_euri=http%3A%2F%2Fwww.spadshina.com%2F&feature=emb_imp_woyt

[.spadshina.com%2F&feature=emb_imp_woyt](https://www.youtube.com/watch?v=LKgpI7o8Quc&embeds_euri=http%3A%2F%2Fwww.spadshina.com%2F&feature=emb_imp_woyt)

Великдень в давній Україні «Колесом над червоним поясом»

https://www.youtube.com/watch?v=JKbj8_u0h50&embeds_euri=http%3A%2F%2Fwww.spadshina.com%2F&feature=emb_logo

Від Стрітєння до Великого Посту

https://www.youtube.com/watch?v=VA5BVUJay8&embeds_euri=http%3A%2F%2Fwww.spadshina.com%2F&feature=emb_logo

Галицькі посиденьки

https://www.youtube.com/watch?v=aAhv0XsOst8&embeds_euri=http%3A%2F%2Fwww.spadshina.com%2F&feature=emb_logo

[.spadshina.com%2F&feature=emb_logo](https://www.youtube.com/watch?v=aAhv0XsOst8&embeds_euri=http%3A%2F%2Fwww.spadshina.com%2F&feature=emb_logo)

Стрітенські забави <https://www.youtube.com/watch?v=IRZX5mkHIXc>

Останні зимові свята українців <https://www.youtube.com/watch?v=1Keep1UyrbU>

Зимові свята Різдво Христове. <https://www.youtube.com/watch?v=JshogS3rfuE>

Христос рождається <https://www.youtube.com/watch?v=5XrHsxbCRkk>

Від Андрія до Різдва

https://www.youtube.com/watch?v=0qjUf_gcYQc&embeds_euri=http%3A%2F%2Fwww.spadshina.com%2F&feature=emb_logo

[.spadshina.com%2F&feature=emb_logo](https://www.youtube.com/watch?v=0qjUf_gcYQc&embeds_euri=http%3A%2F%2Fwww.spadshina.com%2F&feature=emb_logo)

Ukrainian Winter Holidays <https://www.youtube.com/watch?v=gvahbiQ4kUw>

fashion culture || ukrainian traditional clothes || український традиційний

костюм. Fashion history <https://www.youtube.com/watch?v=1EjTqbaaqnI>
Традиції та звичаї українців <https://www.youtube.com/watch?v=WfOZrBOV04I>
Вікторина "Традиції та звичаї українського народу"
<https://www.youtube.com/watch?v=sXffywNWoao>
Українські Звичаї <https://www.youtube.com/watch?v=kNvFupFAiM> Яка українська спадщина охороняється ЮНЕСКО
<https://www.youtube.com/watch?v=FADScHpMszc>
Джерела народних ремесел «Вишивальниця»
<https://www.youtube.com/watch?v=wfqzaUBzmck> Джерела народних ремесел «Різьбяр»
<https://www.youtube.com/watch?v=kyEBQNFx1Ys> Джерела народних ремесел «Ткачі»
https://www.youtube.com/watch?v=00JMIoNbu-w&embeds_euri=http%3A%2F%2Fwww.spadshina.com%2F&feature=emb_logo
Ковальство - давнє ремесло українців
<https://www.youtube.com/watch?v=WeKcsp6mbiE>
Народні промисли <https://www.youtube.com/watch?v=jAUME0-qRoc> Відеодосє "Рослинні символи України"
<https://www.youtube.com/watch?v=lh-FXPmczmA>
Калина - символ України <https://www.youtube.com/watch?v=mahuepg8IO4> Гостей зустрічають з хлібом-сіллю. - Добрі традиції
<https://www.youtube.com/watch?v=79Uk9rLpFA8> Значення хліба в українських традиціях
https://www.youtube.com/watch?v=HYIQOJKKI_o
Хлібне багатство України <https://www.youtube.com/watch?v=9haNHtMfC18>
Тут червона калина мов святий оберіг, тут зелена стежина приведе на поріг. Українська музика.
https://www.youtube.com/watch?v=PPJ_TBUB-Bk
Біля джерел народної творчості
https://www.youtube.com/watch?v=q7nLK4wWAZY&embeds_euri=https%3A%2F%2Fp_hoto-iviv.in.ua%2F&feature=emb_logo
«Україна Споконвічна» <https://etnoua.info/novyny/ukrajinskyj-rik/> Народний весільний обряд з Одещини
<https://www.youtube.com/watch?v=GobHgwsNpBo>
Народний весільний обряд з Тернопільщини
<https://www.youtube.com/watch?v=CIsWV-8tHOk>
Фільм «Весільний спадок» документальний, Режисер: Олексій Гуз
https://www.youtube.com/watch?time_continue=1&v=tuKFpxZgyWE&embeds_euri=https%3A%2F%2Fplayua.net%2F&feature=emb_logo
Полонина Псарівка <https://www.youtube.com/watch?v=crB-C8-e8CQ> Українські фестивалі
http://proukraine.net.ua/?page_id=586
Фільм "Білий птах з чорною ознакою" (1970) режисер Юрій Ілленко, кіностудія ім. Довженка.
<https://www.youtube.com/watch?v=A9A3lidUmSs>
Проект «СПАДОК». Цикл коротких атмосферних роликів, присвячених українській культурі, традиціям, народним звичаям від їх витоків до сучасності. режисер Олексій Гуз.
<https://www.youtube.com/watch?v=HsMtwBKcv0w>
До свого коріння: як війна повернула елементи фольклору у сучасні пісні

<https://www.neformat.com.ua/articles/do-svogo-korinnya-yak-viyna-povernula-elementi-folkloru-u-suchasni-pisni.html>

Цікаві факти про українські фольклорні традиції

<https://fact-news.com.ua/tsikavi-fakti-pro-ukrainski-folklorni-traditsii>

Фольклор — народна мудрість

<https://mala.storinka.org/%D1%84%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D0%BA%D0%BB%D0%BE%D1%80-%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0-%D0%BC%D1%83%D0%B4%D1%80%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.html>

Зберегти український фольклор та національну ідентичність: підсумки етнофестивалю «Країна Мрій»

<https://mus.art.co.ua/zberehty-ukrainskyy-folklor-ta-natsionalnu-identychnist-pidsumky-etnofestyvaliu-kraina-mriy/>